

The Location of the Bima

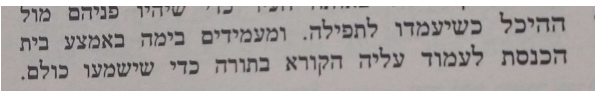
1. Succah 51B

תניא רבי יהודה אומר מי שלא ראה דיופלוסטון של אלכסנדריא של מצרים לא ראה בכבודן של ישראל ... **ובימה של עץ באמצעיתה וחזן הכנסת עומד עליה והסודרין בידו וכיון שהגיע לענות אמן הלה מניף בסודר וכל העם עונין אמן...**

2 Hilchos Tefilah 11:3

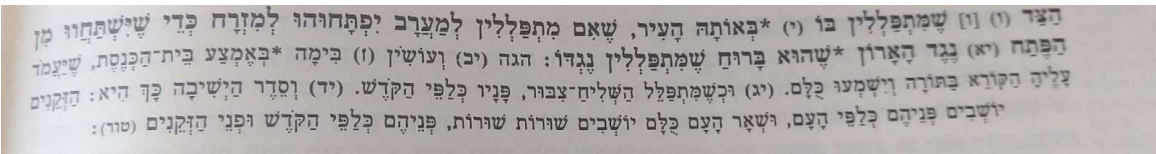
ומעמידין בימה באמצע הבית כדי שיעלה עליה הקורא בתורה או מי אשר אומר לעם דברי כבושין כדי שישמעו כולם.

3 Tur OC 150

ההיכל כשיעמדו לתפילה. ומעמידים בימה באמצע בית הכנסת לעמוד עליה הקורא בתורה כדי שישמעו כולם.

4. Rama 150:5

הצד (י) וכן שמתפללין בו (י) * באותה העיר, שאם מתפללין למערב יפתחוהו למזרח כדי שישתחוו מן הפתח (יא) נגד הארון * שהוא ברוח שמתפללין נגדו: הגה (יב) ועושין (י) בימה * באמצע בית הכנסת. שיצמד עליה הקורא בתורה וישמעו כלם. (יג) וכשמתפלל השליח צבור, פניו כלפי הקדש. (יד) וסדר השכיבה כך היא: הנקנים יושבים פניהם כלפי העם, ושאר העם כלם יושבים שורות שורות, פניהם כלפי הקדש ופני הנקנים (טו):

5. Kesef Mishnah (11:3)

...ואל תשיבני מהבימות שבונים בימים האלו בקצת מקומות בסוף בה"כ ולא באמצע וכן התיבות שעליהם מניחים התורה שהם בסוף הבימות לא באמצע כי העמדה באמצע אינו מהחייב אך הכל לפי המקום והזמן שבאותם הזמנים שהיו בתי כנסיות גדולים עד מאד היו צריכים להעמיד הבימה באמצע כדי להשמיע לכל העם אבל בזמנים הללו שבעונותינו בתי כנסיות שלנו הם קטנים וכל העם שומעין יותר נוי הוא להיות לצד אחד מלהיות באמצע...

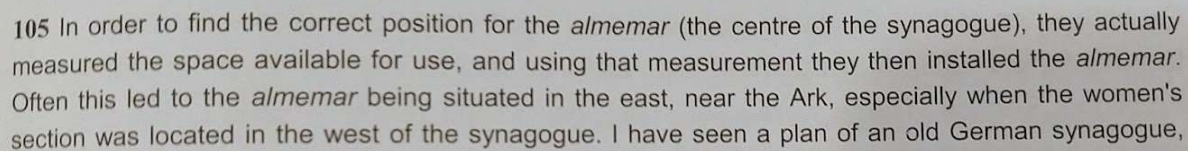
6. Chasam Sofer O.C. 28

...שהרי בית שני היה גדול מבית ראשון ואפ"ה לא נשתנו העמדת הכלי' מזבח ומנורה ושולחן לא נשתנו מן האמצע אע"פ לפי ערך הבנין של עכשיו יהיה האמצע להלאה מהאמצע שהיה בבה"כ הישנה מ"מ אותו בה"כ זכה להיות בימה שלה באמצעה כמו קרש שזכה בדרום וכו' **והכל החדש אסור מן התורה בכל מקום...**

7. R. Yaakov Ettlinger (Summarized from Dr. Judith Bleich)

- A shul is meant to sanctify the human spirit. This is represented by the aron, which is located on the eastern side of the shul. The eastern side of the shul (facing toward Israel), along with the aron kodesh, shows the earthly manifestation of the Divine.
- The second purpose of a shul is for prayer. This is represented by the location [amud] where the chazzan stands to lead the congregation in prayer.
- The third purpose of a shul is spiritual enlightenment and instruction. These ideas are represented by the bima. The bima should be in the middle of the shul the same way that a seed is embedded in the core of a fruit, as the heart is in the center of the body, as rays emanate from a central pinpoint of light, so to the luchos and Torah were located in the middle of the encampment in the desert. In our shuls, this idea is represented by the bima, where we read the Torah, which is located in the middle of shul. This teaches us the centrality of Torah in the life of a Jew; the center represents equality - all of Israel has an equal share in Torah. All Jews are reminded by this to guard the Torah. In a battle, there is a flag that must be protected; in the same way Israel has its banner that we rally around and must protect - the Torah.

12. Makom Shenahagu, p. 45

105 In order to find the correct position for the *almamar* (the centre of the synagogue), they actually measured the space available for use, and using that measurement they then installed the *almamar*. Often this led to the *almamar* being situated in the east, near the Ark, especially when the women's section was located in the west of the synagogue. I have seen a plan of an old German synagogue,

D. Adler

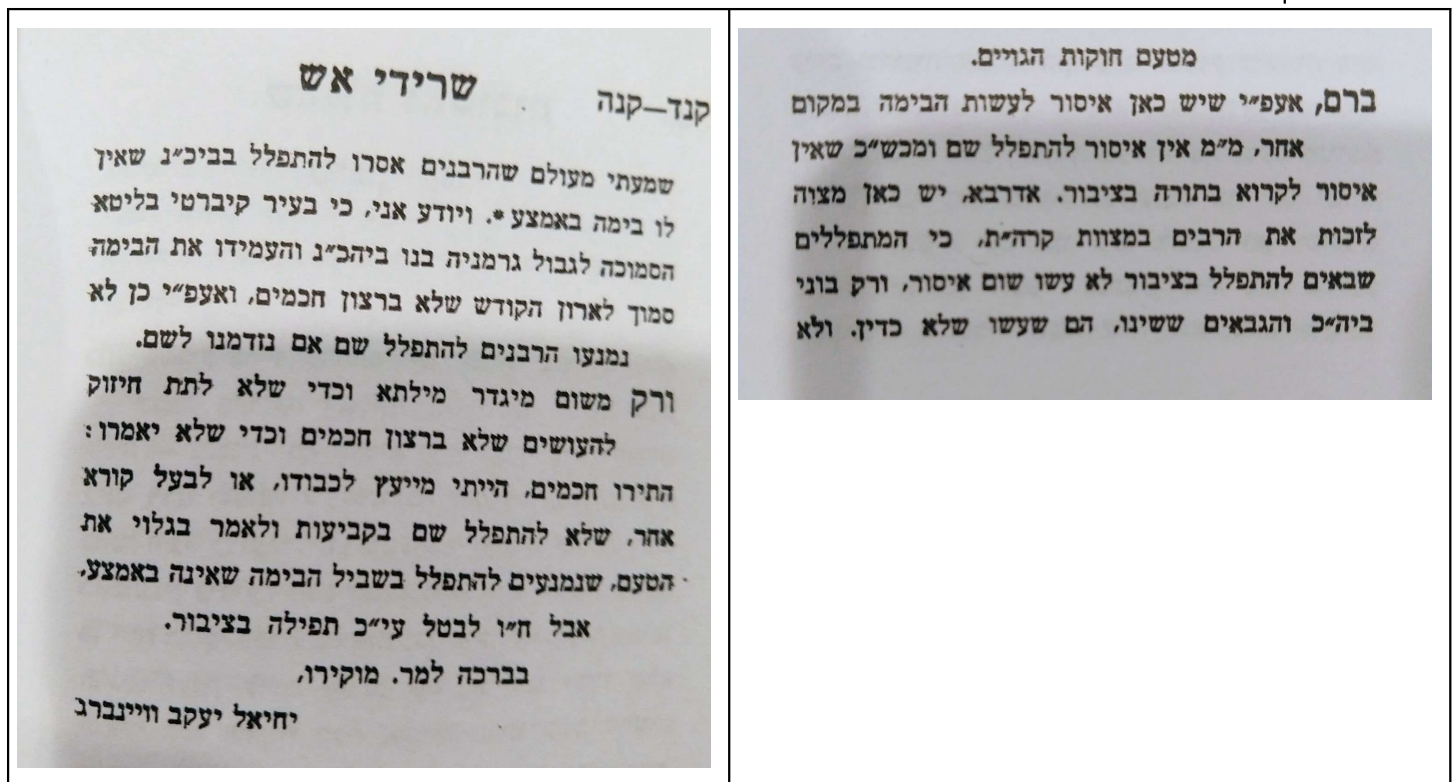
8. Ish Yehudi - The Life and Legacy of a Torah Great - Rav Yosef Tzvi Carlebach

A follow-up letter to his article added further clarification of the Rav's position. He writes: "I deeply regret that the anecdote which I published in your Journal, from the life of the late Seligmann Baer Bamberger, the rabbi of Wuertzburg, has given rise to some misunderstanding. Many of my readers have erroneously concluded from my story that Bamberger had regarded the change of the position of the almemor as an unimportant detail. It is my intention here in a few brief paragraphs to shed more light on the subject and to set things right."

"The Rambam (Maimonides), as well as the Shulchan Aruch, make it quite clear that the almemor must be situated in the center of the synagogue. This is of great significance; the central location of the almemor reminds us that the word of the Torah must sound forth from among the midst of the people. From its Heavenly origin (symbolized by the elevated Ark and the curtain which veils it), the Torah descends into the midst of the Jewish people, in order to be proclaimed to the nation as its most precious treasure, as the soul of our souls. It is only Christianity that places constant emphasis on the other-worldly nature of the Word of G-d. We Jews say of our Torah, 'It is not in Heaven. Reform Judaism denied its own origin, in its imitation of the church, when it removed the almemor from its central position and placed an 'altar' up front in their temples."

"Seligmann Baer Bamberger would have been the last man to ignore the unique character of our synagogue. He was so completely steeped in the spirit of the Torah...that he would never have voluntarily given up even the most minor requirement of Jewish law. What led him to make the decision which is the subject of our discussion here, was the fact that he was faced with a most difficult dilemma. He had only two alternatives: to see his community divided into two camps, or to save its unity by some concession. Unity, to him, was more precious than anything else..."

9. שרידי אש - קנד

נמי לעשות באמצע שכן היה מובנה יתרה
ומזבח העולה בעזרה. אבל מכיון שהוא רק מסברא
בלא מקור נראה שמתעם זה אין להחמיר שיהיה
מצומצם באמצע וסגי שיהיה לכה"פ משוך ממקום
גבוה שנעשה לאה"ק מקום שיוכלו להקיף בריוח
בלא דחק כי טעם הקפה יותר טעם ממה שקורין
עליו באיזה שבתות דיני הקרבנות. אבל לקרב סמוך
ממש למקום של הארון הקודש הוא אסור להחת"ס
אף בביהכ"נ קטן. ואם הוא בביהכ"נ גדול שא"א
לשמוע קה"ת כל אחד כשיושב במקומו מוכרחין
לעשות באמצע שהוא במקום שיכולים לשמוע.

ידידו,

משה פיינשטיין

סימן מא

בענין בימה באמצע

ח' אדר ראשון תשכ"ב.

מע"כ הנכבד מר לעאן מילער נ"י.

בדבר הבימה אם צריכה להיות באמצע ביהכ"נ
ממש או שיש להתיר גם לעשותה מחובר
למקום הגבוה ששם עומד ארון הקודש, הנה לטעם
הרמב"ם פ"א מתפלה ה"ג שהוא כדי שישמעו כל
העם קה"ת יש להיות באמצע ממש וכן איתא ברמ"א
סימן ק"נ סעיף ה', אבל כתב הכ"מ שלכן בבתי
כנסיות קטנים שנשמע גם כשהבימה היא בסוף
ביהכ"נ רשאיין לעשות גם שם כי אין זה ענין חיוב
אלא לפי גדול ביהכ"נ. אבל משמע שבביהכ"נ גדול
צריך לעשות באמצע שהוא במקום שנשמע קה"ת
לכל העם במקום שהם יושבים ולא יועיל מה שיבטיחו
כל הקהל להתקרב להבימה שיעמידו בסוף ביהכ"נ
בשעת קה"ת כי אין לסמוך ע"ז ויש לחוש שיתעצלו
מלהתקרב להבימה ויגרום זה שיעברו על מצות קה"ת
והוא ממילא חיוב שיעשו בביהכ"נ גדול דוקא באמצע

שהוא במקום שאפשר לכל אחד לשמוע קה"ת ממקומו.
ובמדינה זו יש לחוש שיביא זה שיעברו על איסור
מיקרעפאן בשבתות וימים טובים כידוע שנפרץ זה
בהרבה בתי כנסיות גדולים וגרם זה מחמת שלא
עשו הבימה באמצע ואין יכולין הרחוקים לשמוע
קה"ת וחזרת הש"ץ ודרשת הרב.

בחת"ס או"ח סימן כ"ח שנתן עוד טעם חדש מסברתו
 במה שצריך באמצע ואף שאין טעמו מוכרח מ"מ
 לכתחלה יש ודאי לחוש לדבריו אבל לענין לאסור
 להתפלל גם לטעמיה אין שום מקום, ואם האמת
 כהשמועה שאסרו באיזה מקומות היה זה רק הוראת
 שעה במדינתם בשביל הרעפארמער ואם יש שני
 בתי כנסיות באחד הבימה באמצע ובאחד בצד אחד
 יש לקבוע מקום תפלתו בביהכ"נ שהבימה באמצע
 שהוא כהראוי והגון.

סימן מב

בדבר בימה שאינה באמצע

כ"א אדר ראשון תשי"ט.

מע"כ ידידי מוהר"ר נחמן מאיר בערנארד
 שליט"א רב בעיר וויטשיטא, קענוועס.

בדבר בימה באמצע ודאי יש לעשות באמצע אבל
 לענין להתפלל בביהכ"נ שלא עשו באמצע
 איני רואה לאסור, ומה שאומרים שבאונגארן אסרו
 לא ידוע זה בברור ומסתבר שהיה זה רק במקומות
 ההם שעשו זה בשביל רעפארם כי במקומות ההם
 היה זה מהתחלות מעשה הרעפארמער הרשעים אבל

במקומות אחרים שאין כוונתם בשביל רעפארם אלא
 בשביל שיהיו יותר מקומות ועוד טעמים כאלו אין
 לאסור מלהתפלל שם, כי אין זה מעיקרי דיני קדושת
 ביהכ"נ אלא כדי שישמעו כל המתפללים קריאת
 התורה כמפורש ברמ"א סימן ק"ג וכן הוא ברמב"ה